

Kvantitativa sangbud

När 4NT är en slaminvit

Håkan

Grundidén

Efter

1NT – pass – 4NT

är svarshandens 4NT normalt **kvantitativt**.

Budet betyder ungefär:

Partner, jag har en hand som gör lillslam intressant om du har tillräckligt bra kort inom ditt visade intervall. Med minimum passar du; med maximum bjuder du slam.

Det är alltså **en invit**, inte ett krav och inte en fråga efter ess.

Partnerns förslag att öppnaren antingen passar eller bjuder 6NT är ett bra och enkelt grundavtal för den direkta sekvensen 1NT–4NT.

Mer utvecklade överenskommelser kan också låta öppnaren undersöka en färgslam. Efter en tidigare överföring kan exempelvis 6 i högfärgen vara ett naturligt alternativ.

Viktig skillnad: Att passa på 4NT innebär att ni spelar kontraktet 4NT. Ni kan inte gå tillbaka till 3NT.

I exemplen nedan passar motståndarna genom hela budgivningen.

1 Poänggränser efter 1NT med 15–17 hp

För balanserade händer är följande en användbar utgångspunkt:

Svarshandens styrka	Vanligt bud	Innebörd
8–9 hp	2NT	Invit till utgång
10–15 hp	3NT	Utgång, normalt ingen slaminvit
16–17 hp	4NT	Kvantitativ invit till lillslam
18–19 hp	6NT	Normalt tillräckligt för lillslam

Tabellen förutsätter att 2NT är en naturlig invit. Spelar ni exempelvis fyrfärgsöverföringar kan utgångsinviten behöva gå via Stayman.

Gränserna är riktmärken. En femkortsfärg, många tior och nior eller samverkande honnörer kan göra handen bättre än det rena hp-talet antyder.

Hur öppnaren värderar sin hand

Efter 1NT–4NT:

- **15 hp:** normalt pass.
- **16 hp:** värdera handens kvalitet.
- **17 hp:** normalt acceptera inviten.

En användbar tumregel är att omkring 33 sammanlagda hp ofta räcker för 6NT. Det är ingen garanti. Ni måste kunna ta tolv stick, och händerna kan passa mer eller mindre bra ihop.

Med 16 hp hos svarshanden och 15 hp hos öppnaren har ni 31 hp. Med samma svarshand och 17 hp hos öppnaren har ni 33 hp. Det är just denna osäkerhet som 4NT-inviten löser.

2 Exempel 1: Samma svarshand, minimum hos öppnaren

Öppnaren: 15 hp	Svarshanden: 16 hp
♠ KJ6	♠ AQ4
♥ AQ4	♥ K83
♦ K85	♦ QJ72
♣ Q742	♣ A86

Öppnaren	Svarshanden
1NT	4NT
pass	

Svarshanden har en balanserad hand och 16 hp. Det är en typisk kvantitativ slaminvit.

Öppnaren har minimum och passar. De sammanlagda 31 hp motiverar normalt inte att bjuda 6NT på dessa relativt jämna händer.

Slutkontrakt: 4NT.

3 Exempel 2: Samma svarshand, maximum hos öppnaren

Öppnaren: 17 hp	Svarshanden: 16 hp
♠ KJ6	♠ AQ4
♥ AQ4	♥ K83
♦ AK5	♦ QJ72
♣ 9742	♣ A86

Öppnaren	Svarshanden
1NT	4NT
6NT	pass

Öppnaren har nu 17 hp och accepterar inviten.

Här fungerar honnörerna väl tillsammans. Spader, hjärter och ruter ger tillsammans tio toppstick. Klöveresset ger det elfte. Ett ytterligare stick kan utvecklas i klöver.

Slutkontrakt: 6NT.

Exempel 1 och 2 visar själva syftet med kvantbudet: svarshanden lämnar det slutliga beslutet till den spelare vars styrka ännu inte är exakt känd.

4 Exempel 3: 16 hp med jämn fördelning

Öppnaren: 16 hp

♠ KJ6
♥ AQ4
♦ K85
♣ K742

Budgivning:

1NT – 4NT – pass.

Öppnaren har 4–3–3–3-fördelning och ingen femkortsfärg som kan ge extra längdstick. Honnörerna är användbara, men handen har ingen tydlig extra stickkälla.

Pass är ett rimligt beslut.

Det betyder inte att alla 16-poängare med denna fördelning måste passa. Tidigare information och ett uttryckligt paravtal kan påverka bedömningen.

5 Exempel 4: 16 hp med en möjlig stickkälla

Öppnaren: 16 hp

♠ KJ6
♥ AQ4
♦ KT985
♣ K7

Budgivning:

1NT – 4NT – 6NT.

Öppnaren har samma hp-tal som i föregående exempel, men nu finns en femkortsfärg i ruter.

Den färgen kan ge extra stick om partnern har kompletterande honnörer. Därför kan handen värderas som ett gott mellanläge.

Att acceptera inviten är rimligt.

Det är dock ingen garanti för tolv stick. Skillnaden är att handen har större potential än en vanlig 4–3–3–3-hand med 16 hp.

6 Exempel 5: Svarshanden ska bjuda 3NT

Svarshanden: 14 hp

♠ AQ4
♥ K83
♦ QJ72
♣ Q86

Budgivning:

1NT – 3NT.

Även om öppnaren har 17 hp blir summan bara 31 hp. Handen har inte heller någon lång färg som tydligt kompenserar för den begränsade styrkan.

3NT är det normala budet.

4NT ska inte användas bara för att handen känns stark. Budet ska uttrycka ett verkligt intresse för slam när öppnaren har en tillräckligt bra hand.

7 Exempel 6: Svarshanden ska själv bjuda 6NT

Svarshanden: 18 hp

♠ AQ4

♥ K83

♦ AQ72

♣ K86

Budgivning:

1NT – 6NT.

Mot öppnarens minimum på 15 hp har svarshanden redan 33 sammanlagda hp att räkna med.

Det normala är därför att bjuda lillslam direkt.

Om svarshanden i stället bjuder 4NT kan öppnaren passa med minimum, trots att svarshanden egentligen har tillräcklig styrka för slam.

8 Kvantbud efter andra sangbud

Principen gäller även när öppnaren har visat ett annat intervall än 15–17 hp:

Kan minimum vara för lite för slam, samtidigt som maximum kan vara tillräckligt? Då kan en kvantitativ invit vara lämplig.

Visad sangstyrka	Ungefärlig invitstyrka	Kommentar
1NT: 15–17 hp	16–17 hp	Det vanliga grundfallet.
2NT: 20–21 hp	omkring 12 hp	Minimum ger 32 hp, maximum 33 hp.
1NT-återbud: 12–14 hp	omkring 19–20 hp	Svarshanden behöver betydligt mer egen styrka.
2NT-återbud: 18–19 hp	omkring 14 hp	14 hp ger sammanlagt 32–33 hp.
Starkt 2NT-återbud: 22–23 hp	omkring 10 hp	10 hp ger sammanlagt 32–33 hp.

Intervallen måste anpassas till ert system. En bra långfärg kan motivera en invit med något färre hp.

9 Exempel 7: Efter en 2NT-öppning

Antag att 2NT visar 20–21 hp.

Svarshanden: 12 hp

♠ Q74
♥ K83
♦ AJ72
♣ Q86

Svarshanden bjuder:

2NT – 4NT.

Öppnaren har 20 hp

Öppnaren: 20 hp

♠ AK6
♥ AQ4
♦ K85
♣ A742

Med minimum och relativt jämn fördelning är pass ett normalt beslut.

2NT – 4NT – pass.

Öppnaren har 21 hp

Öppnaren: 21 hp

♠ AK6
♥ AQ4
♦ K85
♣ AJT4

Nu accepterar öppnaren normalt inviten:

2NT – 4NT – 6NT.

Svarshanden behöver alltså bara omkring 12 hp för denna invit, eftersom öppnaren redan har visat 20–21 hp.

10 Exempel 8: Efter ett starkt 2NT-återbud

Antag att öppnarens hopp till 2NT visar 18–19 hp.

Öppnaren	Svarshanden
1♣	1♠
2NT	4NT

Svarshanden kan exempelvis ha:

Svarshanden: 14 hp

♠ AQ74

♥ K83

♦ Q72

♣ K86

4NT är här en naturlig, kvantitativ invit.

Med 18 hp får öppnaren normalt passa. Med 19 hp får öppnaren normalt acceptera.

Det avgörande är att 2NT redan har beskrivit öppnarens balanserade hand och styrka.

Att svarshanden tidigare har bjudit spader gör inte automatiskt 4NT till en essfråga. Ingen spaderanpassning har fastställts i denna sekvens.

11 Exempel 9: Efter ett svagt 1NT-återbud

Antag att 1NT-återbudet visar 12–14 hp.

Öppnaren	Svarshanden
1♣	1♥
1NT	4NT

Svarshanden kan ha:

Svarshanden: 19 hp

♠ AQ4

♥ AK83

♦ K72

♣ K86

Detta kan spelas som en kvantitativ invit:

- Med 12 hp har öppnaren ett tydligt minimum.
- Med 13 hp krävs en positiv handvärdering för att acceptera.
- Med 14 hp är öppnaren vid toppen av intervallet.

Med 14 hp hos öppnaren har paret 33 hp.

Observera: Hoppet till 4NT förutsätter att ni har avtalat denna naturliga betydelse och att det inte ingår i någon annan konvention.

12 Exempel 10: Efter en stark klöveröppning

Antag följande avtal:

- 2♣ är starkt och artificiellt.
- 2♦ är ett avvaktande svar.
- Öppnarens återbud 2NT visar 22–23 hp.

Öppnaren	Svarshanden
2♣	2♦
2NT	4NT

Svarshanden kan ha:

Svarshanden: 10 hp
 ♠ Q74
 ♥ K83
 ♦ QJ72
 ♣ Q86

4NT inviterar nu till lillslam:

- Med 22 hp har öppnaren minimum.
- Med 23 hp har öppnaren maximum.

Den tidigare starka öppningen gör inte 4NT till en essfråga. Det senaste naturliga sangbudet ger utgångspunkten för den kvantitativa värderingen.

13 Exempel 11: Efter Stayman utan högfärgsanpassning

Öppnaren	Svarshanden
1NT	2♣
2♦	4NT

Svarshanden kan ha:

Svarshanden: 16 hp
 ♠ AQ74
 ♥ K83
 ♦ QJ7
 ♣ A86

Svarshanden har först sökt en fyrkorts högfärg med Stayman.

Öppnarens 2♦ förnekar fyrkorts högfärg i vanlig Stayman. Någon högfärgsanpassning har därför inte hittats.

4NT är en kvantitativ slaminvit i sang.

Det faktum att 4NT inte kommer direkt över 1NT hindrar alltså inte att budet är kvantitativt.

Om öppnaren svarar i en högfärg

Efter exempelvis

1NT – 2♣ – 2♥ – 4NT

måste ni ha ett uttryckligt avtal.

En vanlig överenskommelse är att 4NT fortfarande är kvantitativt, eftersom svarshanden inte uttryckligen har höjt hjärter. Andra par behandlar vissa sådana sekvenser som en nyckelkortsfråga.

Skriv därför ned just denna situation på systemkortet. Utgå inte från att partnern tolkar den likadant.

14 Exempel 12: Efter vanlig överföring

Antag att 2♥ är överföring till spader.

Öppnaren	Svarshanden
1NT	2♥
2♠	4NT

Svarshanden kan ha:

Svarshanden: 16 hp

♠ AQJ74

♥ K83

♦ Q72

♣ A6

I ett vanligt avtal är 4NT här **kvantitativt med fem spader**.

Öppnarens obligatoriska 2♠ har inte lovat tre spader. Ni vet därför ännu inte att ni har en åttakortsanpassning.

Ett praktiskt avtal är:

- Med minimum: passa på 4NT.
- Med en hand som accepterar inviten och två spader: bjud 6NT.
- Med en hand som accepterar inviten och minst tre spader: bjud normalt 6♠.

Detta är ett exempel där alternativet till pass inte alltid behöver vara 6NT.

Viktigt: Med minimum ska öppnaren enligt detta avtal inte korrigera till 5♠. Svarshanden har bjudit en invit som får avslås med pass på 4NT.

15 Exempel 13: Texasöverföring ändrar betydelsen

Jämför föregående exempel med:

Öppnaren	Svarshanden
1NT	4♥
4♠	4NT

Om 4♥ är Texasöverföring visar svarshanden normalt minst sex spader.

Eftersom en vanlig balanserad 1NT-öppning har minst två spader vet paret nu att det finns minst åtta spader tillsammans.

I det vanliga Texasavtalet är 4NT här **Blackwood eller Roman Key Card Blackwood med spader som trumf**, beroende på vilken essfråga ni spelar.

Svarshanden kan exempelvis ha:

Svarshanden: 17 hp

♠ AQJ974

♥ K8

♦ A72

♣ K6

Handen har sex spader och intresse för färgslam.

Sekvens	Vanlig betydelse av 4NT
1NT–2♥–2♠–4NT	Kvantitativ invit, normalt fem spader
1NT–4♥–4♠–4NT	Ess- eller nyckelkortsfråga för spader

Liknande skillnader kan förekomma efter en 2NT-öppning, om ni spelar både vanlig överföring och Texas där.

16 Exempel 14: När trumfen redan är bestämd

Öppnaren	Svarshanden
1♠	3♠
4NT	

Antag att 3♠ är en naturlig invit med spaderstöd.

Spader är nu gemensam trumf. I ett vanligt RKCB-avtal är öppnarens 4NT en nyckelkortsfråga för spader.

Partnern får då inte passa för att handen är minimum.

Jämför:

- Efter 1NT–4NT frågar budet: *Är din hand tillräckligt bra för slam?*
- Efter fastställd spadertrumf frågar RKCB: *Hur många nyckelkort har du?*

Nyckelkorterna är de fyra essen och trumfkungen. Svarsstegen beror på om ni spelar exempelvis 1430 eller 0314.

17 Andra kvantitativa sangbud

Ordet kvantitativt beskriver en budprincip: budet handlar om **sammanlagd styrka** och låter partnern bedöma om nästa nivå ska bjudas.

2NT som utgångsinvit

Efter en 1NT-öppning med 15–17 hp kan ett naturligt 2NT visa omkring 8–9 hp:

1NT – 2NT.

Minimum passar. Maximum bjuder normalt 3NT. Mellanläget värderar handen. Det är samma grundidé som i 1NT–4NT, men målet är utgång i stället för slam.

5NT som storslaminvit

Vissa par spelar ett direkt 5NT över ett naturligt sangbud som en kvantitativ storslaminvit.

Exempel:

1NT – 5NT.

I ett sådant avtal är 5NT **krav till minst lillslam**:

- Med minimum bjuder öppnaren 6NT.
- Med en tillräckligt bra maximumhand bjuder öppnaren 7NT.

Mot 15–17 hp kan omkring 20–21 hp hos svarshanden vara ett riktmärke, med hänsyn till stickkällor och handens kvalitet.

Men 5NT har flera andra betydelser. Det kan exempelvis vara en uppmaning att välja lämplig slamfärg, eller ingå i fortsättningen efter RKCB.

Spela därför inte 5NT som kvantitativ storslaminvit utan ett tydligt avtal för den aktuella sekvensen.

18 Fördelar och begränsningar med 4NT-inviten

Fördelar

- Budet skiljer effektivt mellan minimum och maximum.
- Det fungerar särskilt väl när partnern redan har visat en balanserad hand inom ett smalt poängintervall.
- Ni behöver inte använda en essfråga när problemet egentligen är om den sammanlagda styrkan räcker.
- Samma princip kan användas efter flera olika naturliga sangbud.

Begränsningar

- Ni måste spela minst 4NT även när inviten avslås. Det krävs alltså tio stick för att gå hem.
- Budet tar mycket utrymme och kan göra det svårt att hitta en bättre slam i en lågfärg.
- Hp-talet avslöjar inte alltid om ni har tolv stick. Långfärger och honnörernas placering spelar stor roll.
- Oklara avtal efter Stayman eller överföring kan leda till att ena spelaren passar medan den andra väntar på ett svar på RKCB.

19 Ett enkelt avtal för ert par

Följande är en praktisk utgångspunkt:

1. Efter en naturlig 1NT-öppning med 15–17 hp är direkta 4NT kvantitativt, normalt med 16–17 hp.
2. Öppnaren passar normalt med 15 hp, accepterar normalt med 17 hp och värde-erar handens kvalitet med 16 hp.
3. Efter andra naturliga sangbud anpassas invitstyrkan till det redan visade intervallet.
4. Efter vanlig överföring är 4NT kvantitativt. En accepterad invit kan leda till slam i högfärgen om öppnaren har stöd.
5. Efter Texasöverföring är efterföljande 4NT RKCB eller Blackwood enligt ert avtal.

-
6. Efter Stayman skriver ni uttryckligen ned när 4NT är kvantitativt, särskilt efter svar i en högfärg.
 7. När trumfen uttryckligen är överenskommen är 4NT normalt RKCB enligt ert system.

Minnesregel:

Kvantitativt 4NT ber partnern värdera sin hand. RKCB ber partnern räkna sina nyckelkort.

Vidare läsning

- MIT/Draper Laboratory Bridge Club, *Transfers II*. Visar bland annat skillnaden mellan kvantitativt 4NT efter vanlig överföring och essfråga efter Texasöverföring: <https://web.mit.edu/mitdlbc/www/lectures/transfers.pdf>
- ACBL Unit 390, *S.A.Y.C.: Bridge Bidding Convention*. Beskriver naturliga kvantitativa 4NT-bud efter sang: <https://www.acblunit390.org/Simon/sayc.htm>

Exempelhänderna i detta dokument är konstruerade för att illustrera principerna.